

Nr 68

Av herr **Wahlund m. fl.**, om *indexreglering av de allmänna barnbidragen.*

(Lika lydande med motion nr 52 i Första kammaren)

Sedan tiden för andra världskriget har penningvärdet i vårt land påverkats i stort sett endast i försämrande riktning. Tidvis, exempelvis vid tiden för Koreakriget, har försämringen varit kraftig, tidvis mera måttlig, och under vissa avgränsade perioder har penningvärdet varit mera stabilt. Tendensen har dock varit entydigt nedåtgående. Denna utveckling har självfallet fört med sig en lång rad verkningar. Här är inte avsikten att ingå på en analys eller beskrivning av dessa utan endast att belysa en viss konsekvens för barnfamiljerna.

Genomsnittligt sett har inte penningvärdeförsämringen under efterkrigstiden medfört sänkta realinkomster. De nominella inkomststegringarna har varit större än penningvärdets försämring, vilket medfört ökade realinkomster. Ser man till enskilda personer eller grupper kan däremot penningvärdeförsämringen åtminstone tidvis ha haft en effekt, som inte sammanfaller med denna genomsnittliga utveckling. Samma blir förhållandet om man ser till vissa poster eller faktorer. För barnfamiljerna gäller detta i fråga om bl. a. det allmänna barnbidraget. Oaktat att barnbidragsbeloppen vid några tillfällen höjts, är barnbidragets realvärde mindre än då det avlöste de förutvarande barnbidragen vid beskattningen. När barnbidragen infördes, som ersättning för avdragen vid den statliga beskattningen från och med den 1 januari 1948, utgjorde de 260 kronor per barn och år. Under de första åren fanns jämsides med barnbidragen ett skatteavdrag vid den kommunala beskattningen. Även detta avlöstes emellertid, den 1 januari 1952, av barnbidragen, som därvid höjdes med 30 kronor per barn. Om barnbidragen skulle ha det realvärde, som de hade vid införandet, borde de för närvarande vara 20 à 30 kronor högre än de belopp som utgår.

Det kan inte anses tillfredsställande att dessa socialt motiverade skatte-restitutioner, som innebär att man vid beskattningen tar hänsyn till försörjningsbördan, på detta sätt minskar i värde. Visserligen kan statsmakterna genom beslut om höjningar, såsom har skett, motverka dessa verkningar. Starka skäl talar dock för någon form av indexreglering av de allmänna barnbidragen. Det synes angeläget att en utredning företages i detta syfte.

En indexreglering av barnbidragen innebär självfallet inte någon reell

förbättring. Inte heller innebär det i reell mening någon utgiftsökning för staten. Vid en penningvärdeförsämring ökar statens inkomster inte endast nominellt utan även reellt till följd av skattesystemets utformning, särskilt på grund av den progressiva skatteskalen. Under sådana omständigheter synes det högst rimligt att staten inte gör anspråk på den inflationsvinst, som den vid penningvärdeförsämring oundvikligen gör på barnbidragen, därest dessa inte är indexreglerade. Från barnfamiljernas synpunkt ter det sig högst rimligt med en indexreglering, i all synnerhet om penningvärdeförsämringen har tyngdpunkten förlagd till områden som är av särskild betydelse för barnfamiljerna, t. ex. kläder, bostäder eller livsmedel.

Vad som här anförts gäller också vissa andra med beskattningen förknippade spørsmål, t. ex. ortsavdragen, vilkas förekomst ju motiveras av skäl liknande dem som anförts beträffande barnbidragen. Hela beskattningssystemet är emellertid föremål för översyn inom skatteberedningen, varför något yrkande avseende dessa spørsmål ej framställes i detta sammanhang.

Det torde inte vara förknippat med några mera betydande svårigheter att tekniskt lösa frågan om en indexreglering av barnbidragen. Sedan index en gång konstruerats i fråga om poster, vägningstal o. d. torde icke särskilt inskaffande av prisuppgifter behöva ske. Dessa finns nämligen redan nu tillgängliga för fastställande av konsumentprisindex, pensionsprisindex m. m. I fråga om tillvägagångssätt torde f. ö. en indexreglering av barnbidragen kunna genomföras på i stort samma sätt som beträffande folkpensionerna. Erfarenheten av de senares indexreglering har varit goda, och samma kan förutsättas beträffande barnbidragen.

Med hänvisning till ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om indexreglering av allmänna barnbidragen må utredas och förslag föreläggas riksdagen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 18 januari 1961

<i>G. Wahlund</i>	<i>Karl Björkänge</i>	<i>Thorbjörn Fäldin</i>
<i>Gustaf Svensson</i> i Vä	<i>Karl Gust. H. Boo</i>	<i>Harald Larsson</i> i Hedenäset
<i>Sven Vigelsbo</i>	<i>Fritz Börjesson</i> i Glömminge	<i>Harry Wahrenedorff</i>
<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra	<i>Bengt Börjesson</i> i Falköping	<i>John Eriksson</i> i Bäckmora
<i>Henry Brandt</i>	<i>John Johansson</i> i Gränö	